

Начало > Предприемане на съдебни действия > Къде и как > Как да заведете дело в съда?

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [pt](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Swipe to change

английски

Как да заведете дело в съда?

Португалия

1 Необходимо ли е да се обърне към съда или има друга алтернатива?

Отговорът на този въпрос зависи от всеки конкретен случай.

Тъй като не е възможно да се предвиди всеки проблем, който може да възникне, следва да получите съвет от специалист в тази област.

Ако не разполагате с необходимите за тази цел финансови средства, може да потърсите правна помощ (вж. по-долу на настоящата страница рубриката относно „Правна помощ“).

В зависимост от специфичните обстоятелства по случая може да е оправдано използването на алтернативни способности за разрешаване на спорове (вж. по-долу на настоящата страница рубриката относно „Алтернативни способности за разрешаване на спорове“).

2 Има ли срок за завеждане на дело?

Периодът, през който може да бъде заведено съдебно дело за разрешаване на конкретен спор, е различен в зависимост от конкретната ситуация. Този аспект също следва да бъде изяснен с помощта на правен специалист, както е посочено в отговора на предишния въпрос.

3 Трябва ли да се обърне към съда в тази държава членка?

Без да се засягат правилата, установени в нормативната уредба на Общността и в други международни инструменти, португалските съдилища са компетентни по въпроси с международно измерение:

а) когато искът може да бъде предявен пред португалски съд в съответствие с правилата за португалската териториална компетентност, установени в португалското законодателство;

б) когато фактът, който е станал причина за предявяване на иска, или някой от фактите, отнасящи се до него, е настъпил на територията на Португалия;

в) когато правото, на което се прави позоваване, може да бъде упражнено само посредством иск, заведен на португалска територия, или ищецът среща значителни затруднения да заведе делото в чужбина, тъй като е налице тясна връзка от лично или материално естество между предмета на спора и португалската правна система.

Португалските съдилища имат изключителна компетентност:

а) по отношение на вещните права върху недвижими имоти и отдаване под наем на недвижими имоти, намиращи се на територията на Португалия; по отношение обаче на договори за наем на имот, сключени за временно частно ползване за максимален срок от шест последователни месеца, компетентни са също и съдилищата на държавата – членка на Европейския съюз, в която е местопребиваването на ответника, при условие че наемателят е физическо лице и че местопребиваването на наемодателя и на наемателя е в същата държава членка;

б) по отношение на действителността на учредяването или прекратяването на дружества или други юридически лица със седалище в Португалия, както и по отношение на действителността на решенията, взети от техните органи; за да определи това седалище, португалският съд прилага своите норми в областта на международното частно право;

в) по отношение на действителността на вписванията в поддържаните в Португалия публични регистри;

г) по отношение на принудително изпълнение върху недвижим имот, намиращ се на територията на Португалия;

д) по отношение на несъстоятелността или оздравяването на лица, пребиваващи в Португалия, или юридически лица или дружества, чието седалище се намира на територията на Португалия.

4 Ако е така, към кой точно съд в тази държава членка трябва да се обърне, като се има предвид къде живея аз и къде живее другата страна или с оглед на други аспекти на казуса ми?

Компетентност в зависимост от местоположението на имуществото

Делата, свързани с вещни или лични права на ползване на недвижимо имущество, делба на съсобственост, принудително извеждане, право на преимуществено закупуване и принудително изпълнение върху недвижим имот, както и делата, свързани с потвърждаване, замяна, намаляване или освобождаване на ипотека, следва да се завеждат пред съда в района, където се намира съответният имот.

Делата за потвърждаване, замяна, намаляване или освобождаване на ипотека върху кораби или въздухоплавателни средства обаче се завеждат пред съда в района, където е регистриран съответният обект. Ако ипотека е учредена върху движими вещи, регистрирани в няколко района, ищецът може да избере който и да е от тях.

Когато искът се отнася до фактическа съвкупност от движими вещи или до движимо и недвижимо имущество, или до недвижими имоти, които се намират в различни райони, той се разглежда от съда, в чийто район се намира имуществото с най-висока стойност, определена въз основа на облагаемата стойност на имуществото. Ако недвижимият имот, който е предмет на иска, се намира в повече от един съдебен район, искът може да бъде предявен във всеки един от тези райони.

Компетентност по отношение на изпълнение на задължение

Иск за изпълнение на задължения, обезщетение за неизпълнение или неправилно изпълнение или разваляне на договор поради неизпълнение се предявява в съда по местоживеенето на ответника. Кредиторът обаче може да избере съда по мястото, където е трябвало да бъде изпълнено задължението, когато ответникът е юридическо лице или когато местоживеенето на кредитора е в градската зона на Лисабон или Порто и местоживеенето на ответника е в същата градска зона.

Ако искът е свързан с гражданска отговорност за неправомерни действия или за риск, компетентен е съдът по мястото на настъпване на събитията.

Развод и раздяла

За делата за развод или законна раздяла и делба на имущество компетентен е съдът по местоживеене или местопребиваване на ищеца.

Искове за плащане на такси

Когато искът се отнася до плащането на съдебни такси или такси за технически представители, както и възстановяването на суми, предварително предоставени на клиента, компетентният съд е съдът по мястото на предоставяне на услугата и двете дела трябва да бъдат съединени.

Ако обаче делото е заведено в апелативния съд или във Върховния съд, делото за плащане на такси ще бъде заведено в районния съд по местоживеене на длъжника.

Уреждане и разпределяне на разноските за обща авария

Съдът на пристанището, където е или е трябвало да бъде доставен товарът от кораб, претърпял тежка обща авария, е компетентен да се произнесе и разпредели разноските за вредите.

Вреди от сблъскване на кораби

Иск за претърпени вреди в резултат на сблъскване на кораби може да бъде предявен в съда по мястото на настъпване на произшествието, в съда по местоживеенето на собственика на кораба, причинил сблъскването, в съда по мястото, където този кораб е регистриран или е намерен, или в съда на първото пристанище, в което е влязъл корабът, който е бил ударен.

Разноски за спасяване или оказване на помощ на кораби

Възнагражденията, дължими за спасяване или оказване на помощ на кораби, могат да бъдат предявени в съда по мястото на настъпване на правопораждащия факт, в съда по местоживеенето на собственика на спасеното имущество или в съда по мястото, където е регистриран или е намерен спасеният кораб.

Иск, който има за цел обявяването на кораб, придобит безвъзмездно или срещу заплащане, за свободен от привилегии, се предявява пред съда на пристанището, където корабът е акостирал в момента на придобиването му.

Обезпечителни производства и подготвителни мерки

Що се отнася до обезпечителните производства и мерките, предприети преди предявяването на иска, трябва да се отбележи следното:

- а) залогът и описът на вещи могат да бъдат поискани от съда, в който трябва да бъде заведено главното производство, или от съда по местонахождение на вещите, или, ако вещите се намират в няколко съдебни района – в което и да е от съответните съдилища;
- б) за забраната за ново строителство компетентен е съдът по мястото на извършване на строителните работи;
- в) за другите обезпечителни производства компетентен е съдът, в който трябва да бъде предявен съответният иск;
- г) подготвителните действия за събиране на доказателства могат да бъдат поискани в съда, където следва да бъдат предприети тези действия.

Досието, свързано с горепосочените действия и мерки, се прилага към преписката по делото по главния иск, така че при необходимост то да може да се изпрати на съда, в който е заведено това дело.

Искания за връчване на известия се подават до съда по местоживеенето на лицето, на което ще бъде връчено известието.

Общи правила

Съгласно общото правило на португалското гражданско процесуално право относно териториалната компетентност всички дела, за които няма изрични разпоредби, се разглеждат в съда по местопребиваването на ответника.

Ако обаче ответникът няма обичайно местопребиваване или постоянен адрес или отсъства, искът се предявява в съда по местопребиваване на ищеца; заявление за попечителство, независимо дали временно или постоянно, над активите на отсъстващ ответник обаче трябва да бъде подадено в съда за района, в който ответникът последно е живял в Португалия.

Ако ответникът е с местоживеене или местопребиваване в чужда държава, делото се разглежда в съда по мястото, където той се намира; ако то не е на територията на Португалия, делото ще се разглежда в съда по местоживеене на ищеца, а когато това местоживеене е в чужда държава, компетентният съд е съдът на Лисабон.

Общи правила за юридически лица и търговски дружества

Ако ответникът е държавата, съдът по местоживеене на ответника се заменя от съда по местоживеене на ищеца.

Ако ответникът е друго юридическо лице или дружество, делото ще се разглежда в съда по мястото на седалището или главния офис на клона, представителството, дъщерното дружество или делегацията в зависимост от това дали искът е насочен срещу основното дружество или един от тези офиси; при все това съдебно дело срещу чуждестранни юридически лица или дружества, които имат клон, представителство, дъщерно дружество или делегация в Португалия, може да се разглежда в съда по мястото на този офис, въпреки че призовката се иска за седалището.

Няколко ответници и припокриващи се иски молби

Когато по едно дело има повече от един ответник, всички те трябва да бъдат изслушани в съда по местопребиваването на най-големия брой ответници; ако еднакъв брой ответници живеят на различни места, ищецът може да избере което и да е от тях.

Ако ищецът натрупа молби, които следва да бъдат разглеждани от съдилища в различни териториални юрисдикции, той може да избере който и да е съд от тях, в който да предяви иска, с изключение на случаите, когато компетентността за оценяване на една от молбите зависи от някаква връзка, която позволява на съда да определи по собствена инициатива своята липса на компетентност; в този случай искът трябва да бъде предявен в избрания съд.

Когато обаче ищецът натрупа молби, между които има връзка на зависимост или субсидиарност, искът трябва да бъде предявен пред съда, който е компетентен да разгледа основната искова молба.

Общи правила относно компетентност за принудително изпълнение

С изключение на особените случаи, обхванати от други разпоредби, компетентният съд за принудително изпълнение ще бъде съдът по местоживеене на длъжника, макар че кредиторът може да избере съда по мястото, където трябва да бъде изпълнено задължението, когато длъжникът е юридическо лице или когато местоживеенето на кредитора е в рамките на градските райони на Лисабон или Порто и местоживеенето на длъжника е в същия градски район.

Ако обаче изпълнението се отнася до предаване на определена вещь или събиране на задължение с реална гаранция, съответният компетентен съд е съдът за мястото, където се намира вещта, или съдът за мястото, където се намират вещите, използвани като гаранция.

Когато искът за принудително изпълнение следва да бъде предявен в съда по местоживеене на длъжника, а той няма местоживеене в Португалия, но притежава имущество в страната, компетентността принадлежи на съда за мястото, където се намира това имущество.

В случаи на припокриване на иски за принудително изпълнение, които следва да се разглеждат от съдилища в различни териториални юрисдикции, компетентността принадлежи на съда по местоживеене на длъжника.

Принудително изпълнение въз основа на съдебно решение

При изпълнение на решение на португалските съдилища искането за принудително изпълнение се подава по време на делото, по което е издадено, и изпълнението се отбелязва в самата съдебна документация и се обработва независимо, освен ако впоследствие делото не се обжалва, като в този случай искането се прехвърля.

Когато в съответствие със закона за организация на съдебната власт компетентност за принудително изпълнение има специализирано отделение, препис от съдебното решение, молбата, довела до принудителното изпълнение, и придружаващите документи трябва в спешен порядък да бъдат изпратени на това специализирано отделение.

Ако решението е постановено от арбитри в хода на арбитраж, който се е състоял в Португалия, компетентният съд за принудително изпълнение е районният съд по мястото на провеждане на арбитража.

Изпълнение на решение от върховни съдилища

Ако искът е бил внесен в апелативния съд или Върховния съд, компетентен е съдът за района по местоживее на длъжника.

Принудително изпълнение въз основа на чуждестранно съдебно решение

За принудително изпълнение въз основа на чуждестранно съдебно решение е компетентен съдът за района по местоживее на длъжника.

Компетентност на съда по отношение на случайни въпроси

Компетентният съд по делото има юрисдикция и по отношение на случайни въпроси, възникващи в хода на делото, както и въпроси, които ответникът повдига в своя защита.

Компетентност по въпроси във връзка с насрещни искове

Избраният съд по делото има компетентност и по въпроси, повдигнати с насрещен иск, при условие че компетентността му по тези въпроси е на основание националност, предмет и йерархия; ако това не е така, лицето, срещу което е подаден насрещният иск, бива оправдано на тази инстанция.

Частноправни договори и предоставяне на компетентност

Страните могат да се споразумеят за това кой съд е компетентен да разреши определен спор или спорове, които могат да възникнат от определено правоотношение, при условие че спорното правоотношение има връзки с повече от една правна система. Договореното определяне може да включва възлагане на португалските съдилища на изключителна компетентност или просто избиране на алтернативна компетентност, ако има такава, като се приема, че в случай на съмнение тя е изключителна.

Изборът на съд е валиден само когато са изпълнени всички следващи изисквания:

- а) той се отнася до спор за налични права;
- б) той е одобрен от определения съд;
- в) той е обоснован от съществени интереси на двете страни или на една от страните, при условие че не причинява значителни неудобства на другата страна;
- г) той не включва въпроси, които са от изключителната компетентност на португалските съдилища;
- д) той е резултат от споразумение, изготвено или потвърдено в писмена форма, и компетентната юрисдикция е изрично посочена.

Споразумението се счита за изготвено в писмена форма, когато то е изложено в документ, подписан от страните, или когато е резултат от обмен на писма, телекси, телеграми или други средства за комуникация, които съставляват писмени доказателства, независимо дали тези документи пряко съдържат споразумението или съдържат клауза, в която се посочва друг документ, съдържащ споразумението.

Закрила на деца и млади хора, изложени на риск

Що се отнася до компетентността по отношение на непълнолетни лица, прилагането на мерки за насърчаване на правата на децата и закрилата на децата е отговорност на комисията за закрила или съда за района по местоживее на детето или младежа към момента на получаване на известието за съответните обстоятелства или към момента на образуване на съдебното производство.

Ако местоживееето на детето или младежа не е известно или не е възможно да бъде установено, компетентността принадлежи на комисията за закрила или съда за мястото, където се намира детето или младежът.

Независимо от гореизложеното, комисията за закрила или съдът за мястото, където се намира детето или младежът, ще предприеме мерките, които се считат за необходими за тяхната незабавна защита.

Ако след прилагането на мерките детето или младежът смени своето местоживее за повече от три месеца, делото се връща на комисията за закрила или съда за района на новото местоживее.

Освен в случаите, отбелязани по-горе, промени във фактите, които са настъпили след образуването на производството, не са от значение.

Независимо от правилата за териториална компетентност, когато рискът обхваща едновременно повече от едно дете или младеж, може да бъде заведено само едно дело, а когато са били заведени отделни производства, всички те могат да бъдат обединени с първоначалното дело, ако това се налага от семейните отношения или специфичните рискови ситуации.

Когато за едно и също дете или младеж са изискани последователно мерки за закрила, настойничество за целите на образованието или граждански предохранителни мерки за непълнолетни лица, данните трябва да бъдат приложени към преписката за разглеждане от председателя на съда, който разглежда първоначалния иск.

Мерки за настойничество за целите на образованието

Оценката на фактите и прилагането на мерки за настойничество за целите на образованието са отговорност на съда за района по местоживее на непълнолетното лице към момента на образуване на производството. Когато местоживееето на непълнолетното лице не е известно, компетентен е съдът за района по местоживее на носителя на родителската отговорност. Ако носителите на родителска отговорност са с различно местоживее, компетентен е съдът за района по местоживее на настойника, на когото е било поверено непълнолетното лице, или в случай на съвместно попечителство – на настойника, при когото живее лицето. В други случаи компетентен е съдът за района, където се упражнява настойничеството, или ако това не е определено – съдът за мястото, където следва да се намира детето.

Промени, които настъпват след образуване на производството, не са от значение.

Съдът за района, където се упражнява настойничеството, както и съдът за района, където следва да се намира непълнолетното лице, са отговорни за предприемането на спешни мерки.

5 Пред кой съд в тази държава членка трябва да предявя иска си, като се има предвид естеството на казуса и цената на иска?

Моля, разгледайте информационните листове на тази страница, озаглавени „Съдебни системи“ и „Компетентност“.

6 Мога ли да заведа дело лично или трябва да го направя чрез посредник, например адвокат?

В случаите, в които представителството от адвокат не е задължително, страните могат да се представляват сами или могат да бъдат представлявани от стажант-адвокати или правни консултанти.

Представителството от адвокат е задължително:

- а) по въпроси, които са от компетентността на съдилища, за които се прилагат прагове и при които е разрешено обжалване по общия ред;

б) по въпроси, при които обжалване винаги е допустимо, независимо от цената на иска;

в) при жалби и дела, заведени пред върховните съдилища.

Дори в случаите, когато представителството от адвокат е задължително, стажант-адвокати, правни консултанти, както и самите страни, могат да подават молби, в които не се повдигат правни въпроси.

В случаите когато, при условие че представителството от адвокат не е задължително, страните не са определили законен представител, разпитът на свидетели се извършва от съдията, който също така ще коригира производството, така че да е съобразено със специфичните обстоятелства. Страните са задължени да бъдат представлявани от адвокат, стажант-адвокат или правен консултант в изпълнителни производства с цена на иска по-висока от тавана, определен за съда от първа инстанция, и трябва да бъдат представлявани от адвокат в такива производства с цена на иска по-висока от тавана, определен за апелативния съд, или в производства с цена на иска, която е равна на или по-ниска от тази, но по-висока от тавана, определен за съда от първа инстанция, когато това включва всяка процедура, която следва условията на установителния процес.

7 Към кого точно да се обърне, за да заведе делото: към приемната, съдебното деловодство или друга административна единица?

За случаи, при които не се изисква законен представител и когато страната няма посредник, посочените по-горе процесуални документи могат да бъдат представени пред съда по един от следните начини:

а) подаване в деловодството на съда, в сила от датата на подаване на документа;

б) изпращане чрез писмо с обратна разписка, в сила от датата на изпращане на документа с обратна разписка;

в) изпращане по факс или електронна поща, в сила от датата, на която документът е изпратен.

Вж. също информационния лист „Компютърна обработка“.

8 На какъв език мога да подам иска си? Мога ли да го подам устно или той трябва да бъде в писмена форма? Мога ли да изпратя иска си по факс или по електронна поща?

Във всички съдебни документи се използва португалски език.

Когато чужд гражданин, който не говори португалски език, трябва да даде показания в португалските съдилища, при необходимост ще му бъде назначен устен преводач под клетва с цел да се улесни комуникацията.

За документи, написани на чужд език, които изискват превод, съдът служебно или по искане на една от страните ще разпорежи лицето, което ги подава, да приложи превод.

Производствата в магистратските съдилища могат да се водят устно. При всички останали производства искът трябва да бъде предявен в писмена форма.

Процесуалните документи, които страните са задължени да представят в писмена форма, се подават до съда в електронен формат чрез компютърната система *Citius* посредством адреса на електронна поща <http://citius.tribunaisnet.mj.pt/> в съответствие с процедурите и инструкциите, съдържащи се в системата, и са в сила от датата на изпращане на документа.

Страната, която представя доказателства по този начин, трябва да предостави писменото становище и всички съпътстващи документи в електронен формат и не е необходимо да изпраща оригиналите, освен ако съдът не реши друго в съответствие с процесуалното право.

За случаите, когато по даден казус не се изисква законен представител и страната няма посредник, моля, *вижте* отговора на предходния въпрос.

По отношение на процедурите за заповед за плащане, моля, вижте съответния информационен лист.

Вж. също информационния лист „Компютърна обработка“.

9 Има ли специални формуляри за предявяване на иск или, ако няма такива, какво трябва да съдържа исковата молба? Има ли елементи, които задължително трябва да се съдържат в досието?

Съществуват специални формуляри за заявления за издаване на разпореждане, за изпълнително производство и също и за предявяване на иск в магистратски съд, когато – в последния случай – ищецът е избрал да не предяви иска устно.

Моля, вижте на тази страница информационните листове относно „Процедури за заповед за плащане“, „Изпълнение на съдебни решения“ и „Алтернативни способи за разрешаване на спорове“.

В съда се подава иск за установително решение чрез първоначална молба, в която ищецът трябва:

да посочи съда и отделението, където е подаден искът, и да определи страните, като посочи техните имена, адреси на местоживеене или седалище и, където е възможно, граждански идентификационен номер и данъчен номер, професии и месторабота;

да посочи служебния адрес на своя законен представител;

да посочи вида на иска;

да изложи основните факти, които са довели до предявяване на иска, както и законните основания, които са в основата на иска;

да формулира молбата;

да обяви цената на иска;

да определи изпълнителния пълномощник, който носи отговорност за издаването на призовката, или законния представител, отговорен за нейното придвижване.

В края на молбата ищецът трябва да представи списъка от свидетели и да поиска други доказателства.

Към молбата трябва да бъде приложено доказателство за предварително плащане на дължимата съдебна такса или вместо таксата – доказателство за изпълнение на условията за правна помощ.

Деловодството на съда ще откаже да приеме първоначалната молба, като посочи в писмена форма мотивите за отказ, ако е налице някое от следните обстоятелства:

на нея не е посочен адрес или е адресирана до друг съд, друго отделение на същия съд или друг орган;

в нея не са определени страните или не са посочени данните за самоличността, които тя трябва да съдържа (имена, адреси на местоживеене или седалище и, където е възможно, граждански идентификационен номер и данъчен номер, професии и месторабота);

не е посочен служебният адрес на законния представител;

не е посочен видът на иска;

не е посочена стойността на иска;

не е приложено доказателство за предварително плащане на дължимата съдебна такса или за предоставяне на правна помощ, освен в случаите на спешни призовки, предвидени в закона;

не е подписана;

не е съставена на португалски език;

използваната хартия не отговаря на регулаторните изисквания.

10 Трябва ли да заплащам съдебни такси? Ако да, кога става това? Ще трябва ли да плащам на адвокат още от подаването на исковата молба?

Процесуалните разходи обхващат съдебни такси, разноски и разходи.

Съдебни такси

Съдебните такси съответстват на дължимите суми по съответното дело за всяка от страните и се определят в зависимост от цената на иска и сложността на казуса в съответствие с [Наредбата за процесуалните разноски](#).

Съдебни такси се заплащат само от страната, която завежда делото, независимо дали като ищец или ответник, кредитор или длъжник, вискател или ответник, жалбоподател или ответник, в съответствие с Наредбата за процесуалните разходи.

Съдебните такси трябва да бъдат платени преди внасянето на процесуалния документ, за който се изисква такса (първоначалното заявление или молба, възражение и т.н.), освен ако страната или искът не са освободени от или страната не се ползва от освобождаване от предварително плащане.

В случай на насрещен иск или основна мярка допълнителна съдебна такса се дължи само когато ищецът по насрещния иск подава молба, различна от тази на ищеца.

Молбата не се счита за различна, когато страната желае да постигне за своя собствена полза същите правни последици, които ищецът възнамерява да получи, или когато страната възнамерява да получи само обезщетение.

Ако различни страни се присъединят към дадена молба, страната, която се явява като първа страна в първоначалното заявление, насрещния иск или молбата, трябва да плати цялата съдебна такса, без да се накръпява правото на регресен иск срещу страните, присъединили се към молбата. Ако различни страни се присъединят към повече от една молба, всеки ищец, ищец по насрещен иск, кредитор или вискател е отговорен за плащането на съответната съдебна такса, като нейната стойност е определена в Наредбата за процесуалните разходи.

За искове, заведени от търговски дружества, които за предходната година са завели 200 или повече иска, производства или производства за принудително изпълнение в които да е съд, съдебните такси се определят в съответствие с Наредбата за процесуалните разходи.

За целите на разпореждането на плащане на съдебни такси исковете и обезпечителните процедури се считат за особено сложни, когато те:

а) съдържат пространни изявления или твърдения;

б) се отнасят до високо специализирани правни въпроси или много специфични технически въпроси или предполагат комбиниран анализ на правни въпроси от много различни контексти; или

в) включват изслушване на голям брой свидетели, анализ на комплексни доказателства или различни времеемки стъпки за събиране на доказателства.

По принцип плащането на първата или на само една съдебна такса се прави до датата на подаване на документите. Ако плащането се извършва по електронен път, то трябва да бъде доказано чрез електронни проверки, както е предвидено в закона. Ако то се извършва посредством хартиен носител, кандидатът трябва да представи доказателство за плащане.

Втората вноска от съдебната такса трябва да бъде платена в рамките на 10 дни от уведомяването за последното заседание, а ищецът трябва да представи доказателство за плащане или доказателство за приключване на такова плащане в рамките на същия период.

Разноски

Всички разходи, възникнали в резултат на производството, съставляват разноски, независимо дали са поискани от страните или са разпоредени от съдията по делото.

С изключение на предвиденото в разпоредбите, регулиращи достъпа до правото, всяка страна плаща разноските, които е направила и които са възникнали в хода на производството.

Разноските са отговорност на страната, която е поискала съответното действие или, ако то е извършено служебно – страната, която се ползва от него.

Разходи

Разходите се състоят от сумата, която всяка от страните е разходила по делото и за която има право на обезщетение на основание, че съдът се е произнесъл срещу другата страна. Техният размер се определя като част от съдебното решение.

Плащането на разходите, постановено от съда, включва платените от спечелилата страна съдебни такси по скала, съобразена с доходите, разноските, действително направени от страната, платеното на съдебния изпълнител възнаграждение и направените от него разноски, такси и разноски на законния представител, направени връзка с подробното изложение на основанията, както е посочено в наредбата.

Ако даден ищец може да прибегне до механизми за алтернативно разрешаване на спорове, но избира съдебно производство, той трябва да понесе направените от него съдебни разходи независимо от изхода на делото, освен ако другата страна не е направила невъзможно използването на тази форма на алтернативно разрешаване на спорове.

Някои случаи са освободени от плащането на разходи по силата на закона; същото важи и за някои страни.

Тъй като съдебните такси съответстват на дължимите суми в резултат на желанието на всяка от страните да води съдебен процес, всяко лице, за което може да се счита, че участва в процеса (ищец, ответник, кредитор, длъжник, вискател, ответник, жалбоподател или ответник), може по принцип да дължи съдебни такси, тъй като плащането съответства на предоставянето на услуга, независимо от това дали делото е спечелено или не. Спечелилите страни имат право на възстановяване на сумите, платени като съдебни такси, съгласно правилата, уреждащи разходите.

Хонорари

Професионалните хонорари се определят от съда, който за тази цел трябва да вземе предвид значението на предоставените услуги, сложността и спешността на случая, степента на интелектуално творчество, свързана с работата на специалиста, получените резултати, изразходеното време, поетата от него отговорност и други професионални задължения.

11 Мога ли да поискам правна помощ?

Да, при условие че отговаряте на изискванията за предоставяне на правна помощ (моля, вижте информационния лист „Правна помощ“).

12 От кой момент моят иск се смята официално за предявен? Ще получа ли обратна информация от съдебните органи дали исквата молба отговаря на изискванията?

Вж. отговорите на въпроси 7 и 8.

При получаване на иска формалните изисквания се проверяват от съдебния деловодител, който го приема. На по-късните етапи на производството съдията извършва по-подробна и цялостна проверка.

Страните винаги биват уведомени за такива решения.

13 Ще получа ли подробна информация за сроковете, в които ще се проведат последващите процесуални действия (като например срока, в който ще трябва да се явя пред съда)?

Съдилищата не са задължени от закона да предоставят информация от този вид. Въпреки това чрез „Citius“, инициативата на Министерството на правосъдието за цифровизация на съдебните производства, законните представители вече имат възможност да преглеждат делата от своите офиси.

След като процесуалните документи вече се подават по електронен път и се въвеждат директно в ИТ приложенията на съдилищата и с оглед на факта, че съдиите използват същите приложения за изпълнение на своите действия, адвокатите, съдиите и съдебните деловодства могат да използват тези приложения и портала „Citius“ за преглед на преписките и документите по делата.

Полезни връзки

[Правна помощ – Правна защита \(Apoio Judiciário – Protecção Jurídica\)](#)

[База данни с правни документи \(Bases Jurídico-Documentais\)](#)

[Камарата на правните консултанти \(Câmara dos Solicitadores\)](#)

[Държавен вестник \(Diário da República\)](#)

[Генерална дирекция „Правораздаване“ \(Direcção-Geral da Administração da Justiça\)](#)

[Генерална дирекция „Правосъдна политика“ \(Direcção-Geral da Política de Justiça\)](#)

[Министерство на правосъдието \(Ministério da Justiça\)](#)

[Адвокатска колегия \(Ordem dos Advogados\)](#)

[Портал „Citius“ \(Portal Citius\)](#)

Последна актуализация: 31/03/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.